

Vesiliikunnan opetuksen tavoitteet ja tila

"Vesi on tärkeää. Jos vettä ei olisi niin emme voisi oppia uimaan, ja sitten me hukkuisimme." (ekaluokkalaisen Lotan viisaus)

Susanna Saari

Liikunnan havainnointi,
oppiminen ja opettaminen
Jyväskylän yliopisto 2021

UIMATAIDON JA VESITURVALLISUDEN EDISTÄMINEN

Missio: yksikään ei huku

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet OPS 2016

- * Vuosiluokilla 1 - 2

- * T5

- * Tavoitteena 'tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito'.

- * 'Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen'.

- * Veteen tottuminen, 10m uinti

- * Vuosiluokilla 3 - 6

- * T6 Tavoitteena 'opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä'.

- * S1 'Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta.'

- * Liikunnan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi arvosanalle 8

- ...

- * 'Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet OPS 2016

- * Vuosiluokilla 7 – 9
 - * T6 Tavoitteena 'vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä'.
 - * 'Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta.'
 - * Liikunnan päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ...
 - * 'Oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.'

shutterstock.com • 301189598

Pohjoismainen
uimataitomääritelmä

Henkilö, joka pudottuaan syvään veteen niin, että pää käy veden alla ja päästyään pinnalle ui yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selällään on uimataitoinen.

Lukion opetussuunnitelma LOPS 2019

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/lukiokoulutus/6828810/oppiaine/6834387>

Liikunnan opetuksen tavoitteena mm. on, että

- * opiskelija oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)

Pakolliset opinnot

- * Oppiva liikkuja

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/lukiokoulutus/6828810/oppiaine/6834387/moduuli/6835070>

- * Aktiivinen elämä

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

- * Uudet mahdollisuudet
- * Yhdessä liikkuen
- * Virkistystä liikunnasta

Lisäksi lukiokohtaiset liikuntakurssit

Ammatillisen tutkinnon perusteet

- * Yhteiset tutkinnon osat ammatillisissa perustutkinnoissa
 - * Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen (2 osp)

Opiskelija osaa

huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään

arvioida toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä

edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.

Kuudesluokkalaisten uimataito 2017

shutterstock.com • 674549569

- * 76% osaa uida
- * 79% jos opetusta on kaikille vuosiluokille
- * 72% jos opetusta vain osalle
- * 63% jos opetusta ei lainkaan

- * Jyväskylässä uimataitoprosentti on 90%

Tilanne ei ole merkittävästi muuttunut vuodesta 2011

(Hakamäki 2017)

Uimaopetuksen järjestelyt kunnissa

- * N. 100 kuntaa ilman uimahallia
 - * Kuntia 311 vuonna 2017
- * Koulujen järjestämän uimaopetuksen tuntimäärät ja opetuksen painotukset vaihtelevat paikkakunnittain.
- * Onko paikkakunnalla uimahallia, ei merkittävästi vaikuta uimaopetuksen järjestämiseen.
- * Resursoidaanko paikkakunnilla riittävästi opetustunteja OPS:n tavoitteiden täyttämiseksi?
- * Miten opetusta pystyttäisiin paremmin kohdentamaan heikko uimataitoiselle/uimataidottomille?

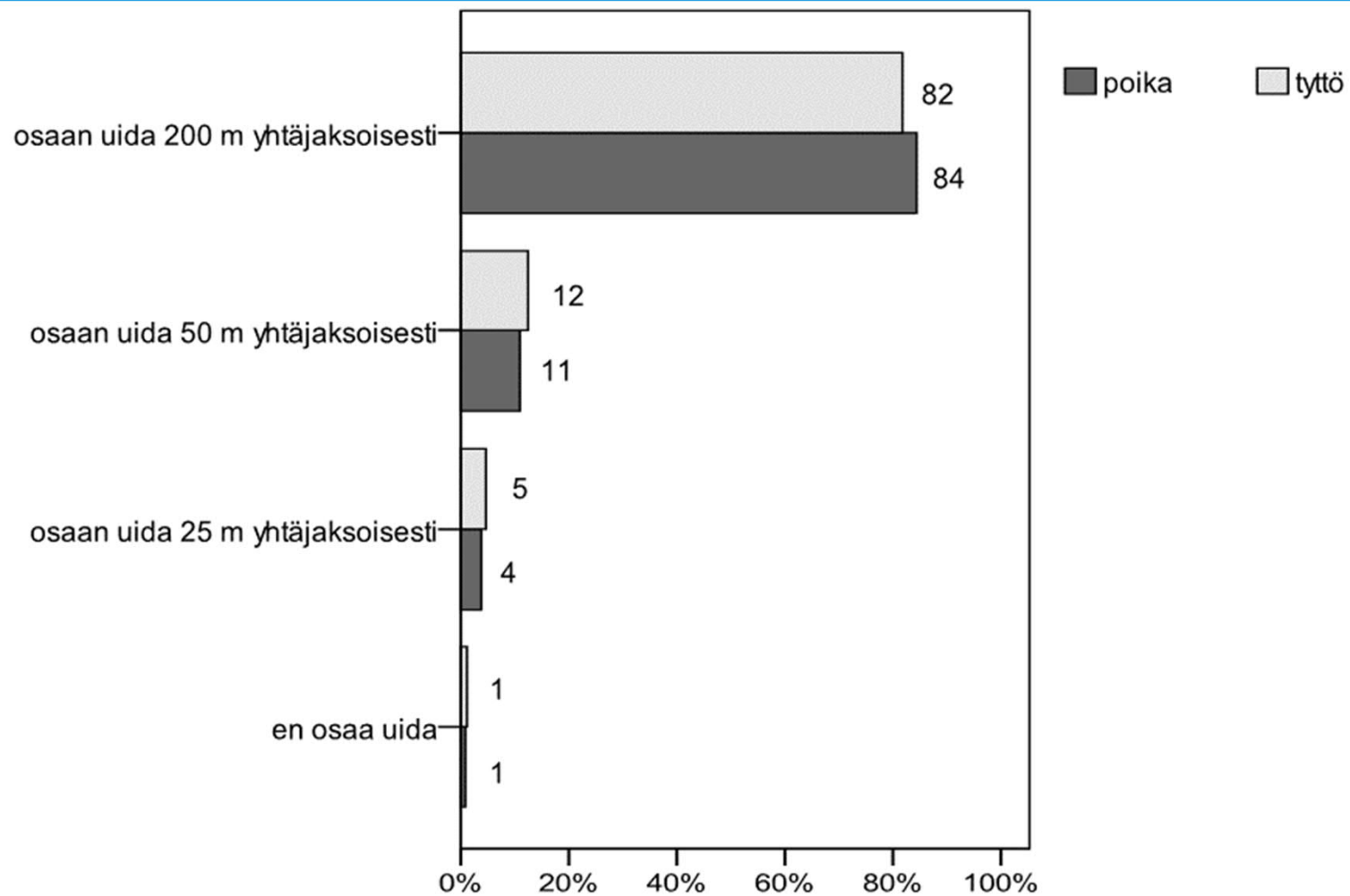
(SUH Uimaopetuksen järjestelyt kunnissa –selvitys 17.5.2017)

Yhdeksäsluokkalaisten uimataito

- * 84% pojista, 82% tytöistä
- * Kaupungit 86%
- * Maaseudut 81%
- * Taajamat 79%

(Palomäki & Heikiaro-Johansson, 2011)

KUVIO 16. Yhdeksäsluokkalaisten poikien ja tyttöjen uimataito (Palomäki & Heikinaro-Johansson, 2011)

Yläkoulun uintitunneille osallistuminen

- * 73% seitsemännellä luokalla
- * 66% kahdeksannella luokalla
- * 52% yhdeksännellä luokalla
 - * Arviointiajankohta maaliskuussa!
- * Tyttöjen osallistuminen poikiin nähden väheni lisääntyvästi kahdeksannelta yhdeksännelle luokalle.

shutterstock.com • 244172107

Yläkoulun uinninopetukseen varattu aika

- * 0-12 tuntia
- * Noin puolet kouluista 4 tuntia / vuosiluokka
- * 12 koulua (24%) ei lainkaan uinninopetusta!
 - * Syitä: uimahallin puuttuminen kunnasta ja taloudelliset syyt. Uimahallien käyttömahdollisuudet riittämättömät.

Aikuisten uimataito

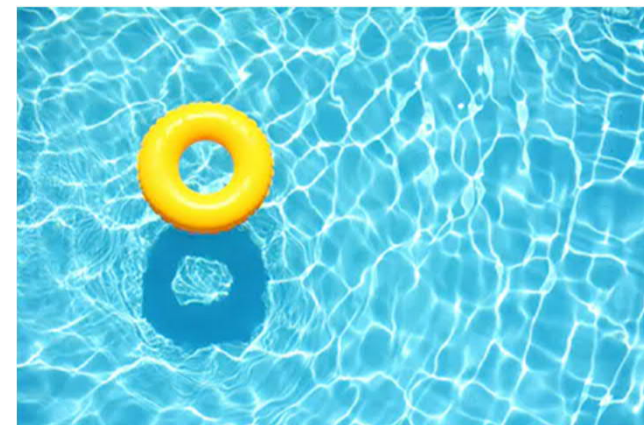
- * Aikuisten uimataito on noussut tasaisesti, ja oli vuonna 2011 68 % (64 % vuonna 2006).
- * Uimataitoisten osuus laskee pohjoista kohti mentäessä sekä iän myötä.

Tätä päivää ja tulevaisuutta

- * Kuntien talous
- * Kuntien yhdistyminen
 - * Uimahallittomia kuntia vähemmän
- * Huomio oppilaisiin, jotka eivät osaa uida tai joiden uimataito on heikko
 - * Vapaa-ajan uintikurssit
 - * 'Loiskis' Jyväskylässä 2. lk:n jälkeen
 - * Jos 10m uimataito toteudu

Nimenomaan huomio oppilaisiin!

Kulttuurieroja

* Omia vuoroja ja uintikursseja

* <https://yle.fi/uutiset/3-10975719>

* Jyväskylässä alkeis- ja jatko uintikursseja maahanmuuttajille

<https://www.jyvaskyla.fi/liikunta/liikkumaan-ohjatusti-ja-omatoimisesti/aikuisten-liikunta/monikulttuurinen-liikunta>

* Jyväskylässä Wellamossa naisille omia vuoroja

https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/atoms/files/naisten_uinti_ja_kuntosalivuoro_wellamossa_juliste_2019_2020_a3.pdf

* Burkinit tulisi sallia uimahalleissa, linjaa yhdenvertaisuusvaltuutettu – kielto voi olla syrjintää

* <https://yle.fi/uutiset/3-10954746>

* Aalto Alvarissa sallitaan

Kuva: Stephanie Pilick / EPA

Innostavia hetkiä vesiliikunnan opetuksen parissa!

Lähteet

Lauritsalo, K. 2014. "Usually I like school PE, but...": school physical education described in Internet discussion forums. Jyväskylä, Finland: University of Jyväskylä. *Studies in Sport, Physical Education and Health* 207

- * Kari, J. 2011. Urheilu-uralta opettajaksi opiskelemaan – Neljä kilpaurheilijamiestä liikuntakokemustensa tulkitsijoina luokanopettajaopintojensa alussa. *Liikunta & Tiede* 48 (6), 46-54.
- * Kujala, T. 2011. Enemmän samaa ei yksin riitä. *Liikunta & Tiede* 48 (4), 52-55
- * Palomäki, S. & Heikinaro-Johansson, P. 2011. Liikunnan oppimistulosten seuranta-arviointi perusopetuksessa 2010. Opetushallitus. Koulutuksen seurantaraportit 2011: 4. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- * Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (POPS). 2014. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2014: 96. Tampere: Yliopistopaino.
- * Pesonen, J. 2011. Opettajat oppijoina. Toimintatutkimus liikunnanopettajien pätevöittämisskoulutuksen käynnistämisestä ja kehittämisestä. Jyväskylän yliopisto. *Studies in Sport, Physical Education and Health* 165.
- * Penttinen, S. 2003 Lähtökohdat liikuntaa opettavaksi luokanopettajaksi. Nuoruuden kasvuympäristöt ja opettajankoulutus opettajuuden kehitystekijöinä. Jyväskylän yliopisto. *Studies in Education, Psychology and Social Research* 219.
- * Saari, S. 2011. Tarinoista draamaa, draamasta ymmärrystä. – Liikunnanohjaajaopiskelijoiden ymmärrystä lisäämässä. Tampereen kesäyliopisto. Opinnäyte.

Nettilähteet:

[Hakamäki, M. 2017. Kuudesluokkalaisten uimataito Suomessa](https://www.likes.fi/filebank/2575-likes_uimataitoesite_210x210_web_01.pdf)

https://www.likes.fi/filebank/2575-likes_uimataitoesite_210x210_web_01.pdf

http://www.suh.fi/files/1981/Uimaopetuksen_jarjestelyt_kunnissa_2017.pdf